

Oulun raadit 2017

Maalis-huhtikuun aikana järjestettiin neljä Oulun raati -tilaisuutta eri puolilla kaupunkia. Mukana keskustelemassa oli kaupunginjohtaja Päivi Laajala ja edustajia kaupungin eri palveluista. Oulun raadit järjesti Oulun kaupungin kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta yhdessä kaupungin muiden toimialojen kanssa.

Oululaisten näkemyksiä tarvitaan, sillä Oulun tulevaa kaupunkistrategiaa laaditaan parhaillaan ja raadeissa yhdessä suunnitellut asiat viedään osaksi sen sisältöjä. Tilaisuuksien sisällöt ovat myös osa Oulun kaupungin valmistelua ja päätöksentekoa. Lisäksi keskusteluiden anti viedään päättäjille ja valmistelijoille tiedoksi.

Oulun raadit pidettiin

15.3. Oulunsalon Kirkonkylän koululla, os. Kirkkotie 4

22.3. Talvikankaan koululla, os. Tuiskutie 11

29.3. Länsituulen koululla, os. Länsikuja 2, Haukipudas

5.4. Kierikkikeskuksessa, os. Pahkalantie 447, Yli-Ii

Oulun raadit olivat kaikille avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa tärkein osallistuja on asukas. Tilaisuudessa pohdittiin mm. "Millainen on sinun tulevaisuuden Oulusi?"

Kuntalaisille annettiin mahdollisuus myös suunnitella tulevaisuuden kuntaa yhdessä Oulun kaupungin kanssa ja kertoa mielipide siitä, mitä esimerkiksi koulutuksen tai hyvinvoinnin pitäisi olla Oulussa? Näiden lisäksi raadeissa keskusteltiin tulevaisuuden työelämästä ja uusista työpaikoista, Oulun vetovoimaisuuden vahvistamisesta, osallistumisesta, digitalisaation mahdollisuuksista sekä lapsiystävällisestä kunnasta.

Lisätietoja: yhteisötoiminnan päällikkö Pasi Laukka, sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@ouka.fi

Yhteenvedon tekijä: Tutkija Tomi Kiilakoski, Nuorisotutkimusverkosto

Koonti kuntalaisten toiveista

Tähän koontiin on analysoitu Oulun raatien pöytäkirjojen perusteella kuntalaisten toiveet. Analyysi on tehty noudattaen aineistolähtöisen sisällönanalyysin periaatteita: kukin teema-alue on analysoitu erikseen. Luokat on luotu aineiston pohjalta. Näin luokat ovat osin päällekkäisiä. Eri teemoja yhdistäviä kuntalaisia mietittäviä aiheita ovat esimerkiksi kaavoitus, joukkoliikenne ja tilojen käyttö; digitalisaatio; eri ikäryhmien asema (seniorit, lapsiperheet, nuoret); asukkaiden osallistumismahdollisuudet.

Niiltä osin kuin tällaista tulkintaa on voitu tehdä, on luokittelujen yhteyteen liitetty kuvaus siitä, millainen puheenvuoro on kyseessä. Tällöin on käyty luokittelua:

- kritiikki = olemassa olevan tilanteen negatiivinen arvostelu
- mahdollisuudet= jonkin aihealueen pitäminen tulevaisuuden kannalta tärkeänä ilman, että esitetään konkreettisia ehdotuksia
- toiveet = pyyntö, että Oulun kaupunki tekee jotakin jonkin aihealueen hyväksi
- kehittämisehdotus= konkreettinen ehdotus siitä, mitä tulisi tehdä

ALUEIDEN ASUKKAIDEN HYVINVOINTI

Teemoittelu kuntalaisten mielipiteistä.

Yhdyskuntasuunnittelu, kaavoitus (kritiikki, kehittämissuositukset, mahdollisuudet)

Kuntalaiskeskusteluissa korostui, että kaavoittamiseen pitäisi ottaa vahva hyvinvointinäkökulma. Hyvä kaavoitus rakentaa eri ikäryhmille ja eri toimintakykyisille hyvää ympäristöä. Esteettömyys tulisi huomioida kaupunkisuunnittelussa sekä rakentamisessa. Kaavoituksiin toivottiin alueellisten erityispiirteiden huomioimista erityisesti asuttaessa kauempana keskustassa. Tähän liittyi tyytymättömyyttä. Kehittämissuosituksena mietittiin kaavoituksen pohtimista suhteessa palveluihin sekä täydennyskaavoittamista erityisesti kirkonkylän toiminnassa.

Julkisten tilojen tarve ja käyttö (kritiikki, kehittämissuositukset, toiveet)

Julkisten, kaikkien kuntalaisten käytettävissä olevien tilojen merkitystä korostettiin useista näkökulmista. Niiden koettiin mahdollistavan eri ryhmien harrastamista; tarjoavan tilaisuuksia kuntalaisten yhteistoiminnalle ja ylisukupolisille kohtaamisille; luovan alueille yhteisöllisyyttä. Korostettiin asukastupien, nuorisotilojen, kyläkeskusten ja muiden julkisten tilojen merkitystä. Toivottiin harrastetiloja olevan käytössä myös urheiluseuraan kuulumattomille kuntalaisille. Hyvien liikuntamahdollisuuksien koettiin olevan keskeisiä. Alueiden näkökulmasta toivottiin uutta uimahallia muualle kuin keskustaan. Yli-Iissä tuotiin esiin tarvetta julkisiin tiloihin.

Julkinen liikenne ja teiden kunto (kritiikki, toiveet, kehittämissuositukset)

Teiden kunnossapito herätti kritiikkiä. Kunnossapidon koettiin heikentyneen. Toivottiin katettuja teitä tietyille alueille. Julkisen liikenteen toiminta koettiin riittämättömäksi. Yhteydet kauempaa keskustaan eivät ole toimivia. Julkisilla ei pääse kulkemaan eri puolille Oulua, mitä pidettiin työssäkäynnin ja palvelujen saannin näkökulmista ongelmana. Esimerkiksi lukiolaisten kulkeminen Oulunsalosta Kaakkuriin todettiin ongelmalliseksi. Joukkoliikenteeseen toivottiin parannuksia. Pieniä citybusseja ehdotettiin Haukiputaalle ja Kelloon. Koulukuljetuksia esitettiin avattavaksi myös muille kuljetuksille.

Asukkaiden osallisuus (toiveet, kehittämissuositukset, kritiikki), yhdistetty teemoja osiosta sivistys, koulutus ja lapsiystävällinen kunta

Asukkaiden osallistumista toivottiin edistettävän nykyisestä. Palveluiden suunnittelussa ja toteuttamisessa toivottiin vahvempaa yhteistyötä joko nykyisiä rakenteita kehittäen tai uusia luoden. Kuntalaiskyselyiden koettiin olevan osaa toimivaa demokratiaa. Toivottiin osallistuvan budjetoinnin vahvistamista. Haluttiin mahdollisuuksia ideoida toimintaa jo suunnitteluvaiheessa. Kritisoitiin heikkoja mahdollisuuksia osallistua esim. Talvikankaan koulun toimintaan. Käytettiin Pöllökankaan koulun kerhotoimintaa toimivana esimerkkinä yhteistyössä asukastoimijoiden ja kunnan kanssa. Kuntalaisten vahvempaa mukanaoloa toivottiin kaavoitukseen. Alueellinen osallistumismalli koettiin ongelmaksi, kun yhteistyöryhmät ja virkamiehet kokoontuvat erikseen.

Lapsiperheet; nuorten palvelut (kritiikki, toiveet)

Nuorten mielenterveyspalveluita pidettiin heikkoina. Nuorten mahdollisuuksia osallistua toivottiin lisättäväksi. Lapsiperheille toivottiin harrastusmahdollisuuksia. Lastenhoitoavun tarvetta, ja muuta kodinhoidon tarvetta korostettiin. Läheisten merkitystä lapsiperheiden jaksamisessa korostettiin. Ylisukupolvisten suhteiden merkitystä pidettiin isona.

Ikääntyvien palvelut (toiveet, mahdollisuudet)

Ikääntyvien yksinäisyyttä pohdittiin. Kotona asuvien kotihoito koettiin toimimattomaksi. Ikääntyvien toimintakyvyn muutoksia toivottiin huomioitavan osana kaavoitusta sekä hyvinvointipalvelujen suunnittelua.

Arvioita palvelujen luonteesta (kritiikki)

Toimivien palveluiden merkitys korostui. Toivottiin kaupungilla olevan vahva rooli näissä, ja palveluita ei voida ulkoistaa kolmannelle sektorille. Sote-mallin vaikutusta pohdittiin. Erilaisille palveluille nähtiin toiveita (ks. tarkemmin alueraportit). Alueellista epätasa-arvoa erityisesti kauempana Oulun keskustaa asuvien kokemuksessa.

TYÖELÄMÄ JA UUDET TYÖPAIKAT

Teemoittelu kuntalaisten mielipiteistä.

Elinkeinorakenne ja sen tukeminen (mahdollisuudet, kritiikki, toiveet, kehittämissuhteet)

Oulussa nähtiin vahvoja mahdollisuuksia. ICT-alaan panostamiseen oltiin tyytyväisiä. Toisaalta koettiin, että muiden alojen tuki ei toteudu vastaavalla tavalla. Koettiin, että kaupunki on osin panostanut yksipuolisesti elinkeinoihin ja munat ovat yhdessä korissa. Perusteellisuuden nähtiin unohtuneen. Maatalouselinkeinon koettiin heikentyneen. Toivottiin panostamista myös toisiin aloihin sekä mahdollisuuksien luomiseen näille. PK-sektoriin toivottiin lisäpanostuksia, vaikka koettiin että tästä on myös huolehdittu. Myyntiosaamiseen ja vientiä koskevan osaamisen nähtiin heikentyneen. Toivottiin mikrorytittämisen tukea. Yli-Iissä pohdittiin alkutuotannon mahdollisuuksia.

Koulutus ja työttömyys (mahdollisuudet, kehittämissuhteet, toiveet)

Työvoiman ja työpaikkojen kohtaamattomuutta pidettiin ongelmana. Työttömyyttä pidettiin huolestuttavana seikkana. Tähän toivottiin koulutuksellisia ratkaisuja. Muutokoulutuksen helpottamista ja kannustinloukkujen purkamista toivottiin. Haluttiin edistää oppisopimiskoulutusta. Työttömien uudelleen kouluttamista toivottiin. Yrittäjyyskasvatuksen lisäämistä ehdotettiin. Nuorten kesätöiden yritysten ja koulun toivottiin tekevän aiempaa enemmän yhteistyötä. Lisäksi toivottiin valtuustolta toimia työttömien aktivoimiseksi.

Näiden ohella toivottiin myyntikoulutuksen lisäämistä, jotta tuotteet ja palvelut löytävät kohderyhmänsä.

Business Oulun toiminta ja yritysneuvonta (mahdollisuudet, toiveet)

Business Oulun toimintaa kehuttiin erityisesti ICT-alan ja ns. korkean osaamisen alojen yhteydessä. Kritiikkiä esitettiin perusteellisuuden unohtamisesta. Toivottiin matalan kynnyksen pistettä, josta saisi kootusti vastaukset sekä tontteihin että liiketoimintaan liittyviin kysymyksiin. Työllisyyspalvelujen yhdistämistä Business Ouluun pidettiin lupaavana ratkaisuna.

Digitalisaatio (kritiikki, toiveet)

Digitalisaatiota tarkasteltiin yksittäisen työntekijän näkökulmasta korostaen, että etätö edellyttäisi nykyisiä parempia ja toimivampia yhteyksiä kaikkialla Ouluun.

Infrastruktuuri ja sijainti (mahdollisuudet)

Oulua pidettiin korkean osaamisen kaupunkina, jonka sijaintiin liittyy mahdollisuuksia. Lentokenttää pidettiin tärkeänä vetovoimatekijänä. Kaupungin toivottiin edistävän keskustan kauppatonttien täyttymistä ja keskustan rakentamista houkuttelevaksi. Merellinen sijainti ja merkittävät luontokohteet, kuten Koitelinkoski, nähtiin mahdollisuuksina brändätä Oulua. Kaupungin toivottiin aktiivisemmin edistävän näiden roolia markkinoinnissa ja esimerkiksi matkailijoille suunnattujen kuljetusten järjestämisessä. Toivottiin panostettavan mereen liittyvään hankeosaamiseen.

SIVISTYS, KOULUTUS JA LAPSIYSTÄVÄLLINEN KUNTA*Kouluverkko ja koulujen merkitys harrastamisen tiloina (kritiikki, toiveet)*

Kouluverkkojen merkitystä korostettiin monesta näkökulmasta. Riittävän laaja kouluverkko koettiin vetovoimatekijäksi. Sillä nähtiin olevan merkitystä myös elinvoiman kehkeytymiselle. Pienten koulujen lakkauttamisen todettiin merkitsevän myös niiden harrastuskäytön torppaamista. Lisäksi toivottiin esimerkiksi asukasyhdistysten ottavan aktiivisempaa roolia koulujen tilojen käytössä harrastamiseen.

Liikuntapaikat ja muut harrastustilat (kritiikki, toiveet)

Liikunnan harrastamista pidettiin tärkeänä. Liikuntaa haluttiin tuettavan sekä urheiluseurojen kautta että myös niiden oululaisten osalta, joiden liikunta on esimerkiksi lähiliikuntaa seurojen ulkopuolella. Yksityisten rakennuttamia liikuntapaikkoja tarkasteltiin sekä mahdollisuuksien lisääntymisen, rakentamisen kustannusten että harrastusten maksuttomuuden näkökulmasta. Liikuntapaikkojen, kuten jäähallien ja uimahallien rakentamista toivottiin lisää. Näiden lisäksi korostettiin matalan kynnyksen liikuntapaikkoja. Haukiputaalla otettiin kantaa hiihtomahdollisuuksien oletettavissa olevaan heikkenemiseen.

Rakennusten kunto ja käyttö (kritiikki, toiveet)

Homeongelmaa pidettiin isona ongelmana. Homekoulut puhuttivat. Rakennusvaihetta toivottiin täsmennettävän nykyisestään, esimerkiksi materiaalivalintojen sekä yhteistyön arkkitehtien kanssa kannalta. Väistötilojen kuntoa pohdittiin. Yksittäisten rakennusten käyttöön liittyviä kysymisiä esitettiin ja niiden jatkokäyttö pohditutti.

Koulukiusaaminen

Koulukiusaaminen nousi esiin ilmiönä, josta haluttiin tietoa ja jota pidettiin huolestuttavana. Varsinaisia asiaa koskevia ratkaisuesityksiä ei tuotu esiin.

Palvelut ja kunnallishallinto

Pelättiin sikulautakunnan merkitsevän koulutuksen ylisuurta panosta. Subjektiviivisen päivähoiton toteuttamista kritisoitiin. Toivottiin asukkaiden mielipiteitä kuultavan enemmän.

DIGITALISAATIO

Teemaan on yhdistetty digitalisaatiota koskevia huomioita muista teemoista.

Digitalisaatio palveluissa (mahdollisuudet, kehittämisehdotukset, toiveet)

Digitalisaatiossa nähtiin paljon mahdollisuuksia. Sitä pidettiin keinona tavoittaa nuoria. Toisaalta koettiin, ettei digitalisaatio liity ikään. Ikääntyneitä toivottiin koulutettavan digitalisaation

mahdollisuuksiin. Digitalisaatio nähtiin mahdollisena yhteisenä, kuntalaisten sopimusten alustana esimerkiksi koulukuljetuksien järjestämisessä. Korostettiin, että digi-infran pitää toimia koko Oulun alueella nykyistä paremmin tulevaisuudessa. Toivottiin, että digitaalisia palveluita voidaan käyttää silloin, kun kohtaavissa palveluissa ei ole ruuhka-aikoja. Todettiin digitaalisten palveluiden luovan paineita työntekijöiden työajolle: palveluita ei välttämättä haluta käyttää 8-16 välillä.

Digitalisaatio elämäntilassa, erityisesti ikääntyneet (toiveet)

Digitaalisen välineen on oltava helppokäyttöistä. Digitalisaation käyttöönottoon liittyy myös laitekantaa koskevia vaatimuksia, sekä kuntalaisten että kunnan olisi omattava riittävät välineet, jotta digitalisaatiota voidaan hyödyntää. On luotava toimivia järjestelmiä. Välineiden ja järjestelmien tehokas käyttö edellyttää asenntason toimivuutta. On myös muistettava, etteivät kaikki ikäihmiset käytä digitaalisia välineitä. Digitalisaatio edellyttää esteettömyyden miettimistä.

Digitalisaatiota tukeva infrastruktuuri (kritiikki, kehittämissuositukset)

Oulun tietoverkkojen kattavuutta pidettiin heikkona. Lähiöitä pidettiin digitaalisina väliinpuotoajina. Mobiiliverkko ja makkulat eivät ratkaise ongelmaa. Kaupungilta toivottiin investointeja, että verkko on kattavaa. Toimimattomia verkkoyhteyksiä pidettiin etätyön esteenä. Pan-verkon toimivuutta haluttiin paremmaksi. Tulevaan 5G-verkkoon haluttiin varauduttavan riittävän hyvällä kuituverkolla.

Asenteet ja osaaminen (toiveet)

Digitalisaation vaatii sekä virkamiesten että kuntalaisten kouluttamista.

Lisätietoja: yhteisötoiminnan päällikkö Pasi Laukka, sähköposti muotoa etunimi.sukunimi@ouka.fi
Yhteenvedon tekijä: Tutkija Tomi Kiilakoski, Nuorisotutkimusverkosto